

A Mikulás otthona Nagykarcsonyban

A nagykarácsonyiak álma egy Európa-szintű fejlesztési program

Mikulásfalva – Mesefalu

Nagykarcsony - ott lakik a Magyar Mikulás, aki szerény otthonában évente közel húszezer látogatót fogad a közel két hónapon át tartó Mikulásfesztivál keretében. Az érdeklődés évről évre nagyobb, a meglévő keretek azonban egyre szűkebbnek tűnnek. Éppen ezért a nagykarácsonyiak kis csoportja pár éve összefogott, felkarolták az eddigi kezdeményezéseket, ötleteket és komoly, európai szintű fejlesztési projektet álmodtak meg szülőfalujukban. Példa értékű az a munka, amit az önkormányzattal együtt elvégeztek. Tizenkét hektárnyi csodálatos erdőterületen kétféle forint összköltségű teljesen kidolgozott fejlesztési terv vár megvalósításra.

Hogy az álmok valóra váljanak

Az álmok mindig a múlt élményeiből, eseményeiből merítenek. Így történt ez esetünkben is, „álmódzóink” a múltban elért eredményekre építették a fantasztikusnak ígérkező jövőt. De kezdjük az elején:

– Nagykarcsonyban egykori kultúrigazgatóként már a rendszerváltás előtti években is próbálkoztam a Mikulásához kötődő programokkal – kezdi a történetet a nagykarácsonyból származó Balogh Tamás, a dunaújvárosi EL-DO Rádió

ügyvezető igazgatója. Az akkori politikai környezet azonban nem igazán kedvezett az efféle kezdeményezésnek. Az igazi átöröklést, a hírnevet 1994-ben a Magyar Postával való együttműködés hozta meg. Az ünnepi bélyegzésnek köszönhetően Nagykarcsony neve az ország egész területén egy csapásra ismertté vált.

A karácsonyi lapokat, küldeményeket szeretneiknek úgy adhatták postára, hogy arra a nagykarácsonyi ünnepi postabélyegző került feladási helyként. Természetesen arra is volt

lehetőség, hogy valaki ténylegesen itt, helyben, a nagykarácsonyi postán adja fel küldeményét. Az ünnepi bélyegzéssel ma is sokan élnek, így a karácsonyi levelek, képeslapok évről évre egyre messzebbre viszik Nagykarcsony hírét.

– 2003-ig a Mikulásfesztivált az önkormányzat szervezte egyfajta helyi szintű eseményként – meséli Mészáros Géza, a Mikulásfalva Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója. – Az akkori képviselőtestület azonban úgy döntött, hogy ebben a formájában nem folytatják tovább a programot. Ekkor vettem át annak szervezését egy közhasznúsági szerződés keretében, és vállaltam a program továbbfejlesztését, üzemeltetését. Létrehoztuk a Mikulásfalva Nonprofit Kft. is, mely céljával tűzte ki a Szent Miklós legendán alapuló, egész évben nyitva tartó Mesefalu létrehozását és üzemeltetését.

– A Mikulásfalva-Mesefalu projekttel először körülbelül tíz éve találkoztam – égé-

A Grabarics Építőipari Kft. értékteremtő oldala

A Magyar Mikulás

szíti ki a történetet Rohoncziné Nagy Erzsébet. – A Dunaferre, ahol azóta is tevékenykedem, mindig is támogatta a kistérségi fejlesztéseket. Akkor indult az úgynevezett Acél-híd program, illetve egy összefogás a Dunaújváros és Térsége Alapítvány keretében, és így az egyik támogatandó projekt a Mikulásfalva-Mesefalu lett. Mészáros Gézával együttműködve elkészítettük a projekttervet és így az építészeti tervek, a megvalósíthatósági illetve a pénzügyi tanulmányra pályázni tudtunk a Közép-dunántúli Regionális Fejlesztési Tanácsnál. Ezek el is készültek, itt azonban megtorpantunk.

A munka tehát megkezdődött, a szervezők igyekeztek megtenni mindent a siker érdekében. Fantasztikus ötletek kerültek papírra, és egy darabig egyre biztatóbbá vált a helyzet, a fejlesztés ígéretesnek tűnt, még a kiemelt állami projekt lehetősége is felvillant. Az ígéretek azonban csak ígéretek maradtak.

2008 augusztusától egy időközi választás eredményeként Nagykarácsony új polgármestere Scheier Zsolt lett, aki már a kezdetektől – néhány lelkes nagykarácsonyival együtt – szívében viselte a Mikulás-programot. 2008 novemberében jött létre az a nyolcfős mag, akik életre hívták a Mikulásfalva-Mesefalu Fejlődéséért Alapítványt, és akik úgy döntöttek, hogy ennek keretében egyesítik erőiket, az eddig elért eredményekre támaszkodva mindent megtesznek annak érdekében, hogy a megálmodott európai szintű projekt valóságga válhasson.

– Páran, akik Nagykarácsonyból származunk úgy éreztük, hogy tenni akarunk és tudunk azért, hogy szülőfalunk - egyfajta kitérés pontként - élni tudjon az adódó lehetőséggel, és egy európai szintű turisztikai attrakcióval a fejlődés útjára léphe-

sen – folytatja a gondolatot Rohoncziné. A projekt-team tagjai – főleg az első időkben – hetente találkoztak. A kezdő csapatot a polgármester, Mészáros Géza, Grabarics Gábor – a Grabarics Építőipari Kft. tulajdonosa -, valamint egyfajta pénzügyi segítőként Fásy Balázs alkotta, persze beleérté magát, illetve a férjemet Rohonczi Sándort is, aki területfejlesztéssel foglalkozik. Általa a Híd Egyesületen keresztül is támogatni tudjuk a programot. A társaság később tovább bővült: az alapítvány főállású munkatársaként csatlakozott hozzánk Szóke Tünde, aki a napi operatív feladatokat látta el, és gyakorlatilag a település turisztikai menedzserévé-szakemberévé vált. Kóhalmi Tibor a Mikulásfalva Nonprofit Kft. oldaláról erősít bennünket, Illés Sándor pedig Nagykarácsony legnagyobb munkaadójaként, a Magyar Kft. ügyvezetőjeként azzal segített, hogy felvállalta az Alapítvány létrehozását és üzemeltetését. Adományokat gyűjtöttünk, mi magunk is adományoztunk, és támogatókat nyertünk meg az ügyünkhöz, ebből tudtuk finanszírozni az építési tervek átdolgozását, a kiegészítő tervek elkészítését.

– Egy időre „világgá mentem”, elkerültem Nagykarácsonyról – fogalmazza meg „távolléte okát” Balogh Tamás –, így nem voltam részese a falu mindennapjainak. Látva azonban, hogy a polgármesterünk, és Grabarics Gábor – két számomra rendkívül hiteles ember – mit tesz a falu sikeréért, úgy döntöttem, hogy felajánlom a segítségemet. Amilyen szerszámom van, azzal tudok tenni valamit. Rádiósként sokféle embert meg tudok szólítani, ezzel is előremozdítva a közös ügyet.

A problémák őket sem kerültk el

Az álom tehát elindulhatott a megvalósulás irányába. Feladatról feladatra, problémáról problémára haladtak. Merthogy akadály is akadt bőven! A szép tervek nem mindenki érezte magáénak, és a jogszabályi megfelelés rögzös útjait is végig kellett járniuk. De a jó közösség ismérve, hogy türelmesen, lépésről lépésre haladva képesek fejlődni, és megoldást találni az előttük tornyosuló problémákra.

– Az irányítás 2003 után kikerült az önkormányzat kezéből – kanyarodott vissza a kezdeti nehézségekhez Scheier Zsolt, polgármester. – Ezt nem mindenki nézte jó szemmel, és az is tisztán látszott, hogy a projekt sikeréhez elengedhetetlen az önkormányzattal való szoros együttműködés, és az, hogy a falu lakói magukénak érezzék az egészet. Sokan feltették a kérdést: mi haszna a településnek mindebből? Az biztos, az igazi nyereség nem az első években adatik, de azért az sem elhanyagolható eredmény, hogy évente november-december tájékán 30-35 nagykarácsonyinak tudunk munkát biztosítani, éppen karácsony előtt. Úgy véljük, ez is egyfajta előrelépés, segítség. Az önkormányzat emellett komoly bevételre is szert tesz, hiszen a rendezvényházaat bérbe adjuk a szervezőknek. Ha mindez nem győzte volna még meg a kételkedőket, az már biztosan sokakat meg fog nyugtatni, hogy a tulajdonlás területén is változás történt 2012-ben. Az önkormányzat újra bekerült a Mikulásfalva Nonprofit Kft. tulajdonosi körébe, ahol a képviselőlet a mindenkori polgármester látja el.

– Komoly problémát okozott az is, hogy a fejlesztésre kiszemelt 12 hektáros terület egy erdő, így azt ki kellett vonnunk a művelés alól – villantja fel az újabb leküzdendő

akadályt Mészáros Géza. – Cserébe azonban 6 hektárnyi új erdőt telepítettünk. Így egy csodálatos területen, egy igazi erdőben épülhet meg Mikulásfalva. Természetesen kizárólag azok a fák kerülnek csak kivágásra, ahová az épületeket tervezzük, a többi mindenképpen szeretnénk megtartani, hiszen a mese falu varázsát éppen ezek a fantasztikus fák alapozhatják meg. A célok között az is szerepel, hogy az erdő egészségét megújítsuk, megfiatalítsuk, az elöregedett részekről megtisztítsuk.

Ugyancsak sok fejtörést okozott a szervezőknek az is, hogyan vonják be a programokba a faluban élőket. Ennek fontosságát kivétel nélkül mindenki kiemelte, aki részt vett a projekt fejlesztésében. Ha a helyiek nem érzik magukénak a Mikulásfalva-Mesefalu világát, akkor a siker elmarad. Nekik is érezniük, tudniuk kell, hogy mindez értük van, a nagykarácsonyiak közösségét erősíti, számukra nyújt elsősorban lehetőségeket, új munkahelyeket, és ezért nekik is tenniük kell valamit. A szervezők is igyekeztek megnyerni az ügynek a lakosságot: a gyerekek rendszeresen kézműves foglalkozásokat tartanak, ahol például angyalkát formáló díszeket készítettek, és ezzel lepték meg a nagykarácsonyiakat. Sokan nem is értették, hogy mivel érdemelték ki ezt a figyelmességet.

– Nagyon fontos felismerni, hogy az ide érkezők egy felemelő élményre vágnak, éppen ezért a vendégeket méltó módon várni kell. Ehhez elengedhetetlen, hogy az itt élők – például portájuk feldíszítésével – megteremtsék az alaphangulatot. Idén egy fél dísznő ajánlottunk fel annak, aki a legszébbben díszíti fel otthonát. A hízó másik feléből pedig dísznőtoros lakomát csapunk, és vendégül látjuk azokat a családokat, akik részt vesznek a versenyben. Talán ez a legnehezebb része az egész projektnek, a közösségre hatni, felemelni a lelkünket, hogy büszkék lehessünk Nagykarácsonyra.

A közösségépítést szolgálják a falu újraeledő, hagyományosnak mondható helyi rendezvényei is, melyeket újabban is kiegészítenek. Ezek egyike a Nagy „Karácsonyi” Találkozó, melyre minden év június első hétvégéjén kerül sor. A találkozó célja, hogy hazacsábítsa az innen elszármazókat, és együttműködésre hívja őket. Első alkalommal a Mikulásfalva-Mesefalu projekt építési területét tisztították meg együtt, és ha a fejlesztés első üteme megvalósul, Mikulásfalva a további programoknak is helyet ad majd.

Mikulásfesztivál

A nagykarácsonyi Mikulásház ma már csupán az alapját adja a november közepétől karácsonyig tartó Mikulásfesztiválnak, az évek során

A megyék és a főváros karácsonyfája Nagykarácsonyban

folyamatosan bővültek a programok, egyre többen csatlakoztak a helyiek közül is.

– A templom kertjében a falubeliek által készített Betlehem várja a vendégeket – ismerteti a Mikulásfesztivál látóivalóit Szőke Tünde, turisztikai menedzser. – Kuriózumnak számít a polgármesteri hivatalhoz vezető fenyősor is: húsz csodálatos fa, amely hazánk 19 megyéjét és a fővárost, Budapestet szimbolizálja. Természetesen a határon túli vendégeink számára is van egy kijelölt fenyőfa. A megyék karácsonyfájára bárki hozhat díszeket az ország egész területéről.

A Mikulásház is többféle látóivalót kínál – az udvaron lévő „jóság kútja” például azt szolgálja, hogy elnyelje a gyerekek rossz tulajdonságait, csínytevéseit, hogy az apróságok már megtisztulva kerülhessenek a Mikulás színe elé. Az ide érkező vendégek megcsodálhatják a Mikulás

csodás szánját és az azt húzó dámszarvasokat. A helyi vállalkozók között is akadnak már kezdeményezők: a szomszédban póni lovaglás várja a kicsiket, pár házzal távolabb a Mikulás játszóháza – főleg kézműves foglalkozásokkal és előadásokkal –, szembe vele Ugrálda, de van már Mézeskalács házikó is a faluban.

– Öt millió forint pályázati pénzből nemrég megújult a piactér is, így kitűnő helyszíne az adventi vásárnak, a közös karácsonyfának – sorolja tovább a programokat a turisztikai szakember. – Az adventi koszorú gyertyáit is itt gyűjtik meg minden vasárnap délben a nagykarácsonyiak, kisünnepi műsor keretében. A Szeretetposta idén 24. éve várja a küldeményeket, advent négy hetében négy különböző ünnepi bélyeggel. Két további produkció is számít a lurkók érdeklődésére a szelektív hulladékgyűjtés jegyében: a Zöld karácsony óriás társasjáték és labirintus. Ez egy olyan épü-

let, amelyben négy kisebb, 5 x 3 méteres házikó található: tavasz, nyár, ősz és tél. A tavasz kuckóban Süni lakik, aki a fémhulladékok gyűjtéséről mesél a gyerekeknek, a nyári lak lakója a béka, tőle a műanyagokról, és a tó tisztításáról tudhatnak meg többet az apróságok, az őszi házikó faodvában a bagoly él, ő a papírgyűjtésre és a természet megóvására tanít bennünket, míg a tél kunyhóban az üregi nyúl várja, hogy az üveg újrahasznosításáról mesélhessen. A kicsiny házacskákat egy hullámpapírból készült labirintus köti össze.

Az ide látogató gyerekek, óvodai, iskolai csoportok jól láthatóan élvezik a programokat, élménydús napot tölthetnek a Mikulásfesztiválon. A felnőtteknek már nem ilyen egyszerű örömet szerezni. A projekt már régen kinőtte a jelenlegi kereteit, a nagykarácsonyiak éppen ezért a Mikulás új otthonát már a vadonatúj Mikulásfalva-Mesefalu projektben képzelik el.

Mikulásfalva-Mesefalu – a Mikulás új otthona

– Az elmúlt húsz esztendőben a Mikulásfesztivál úgy kinőtte magát, hogy ma már nem tudjuk a vendégeket megfelelő módon fogadni – erősíti meg a fejlesztés szükségességét Mészáros Géza, projektmenedzser. – Évente 17-18 ezer látogatót fogadunk mindössze néhány hét alatt. Folyamatosan fejleszteni, újítani kell. Az első gondolatunk az volt, hogy kell egy új Mikulásház, aztán hamar felismertük, hogy ennél sokkal többre lesz szükség, ha komoly eredményeket szeretnénk. Így született meg a 12 hektáros új, egész évben üzemelő Mesefalu gondolata, központjában a Mikulásházzal. A tervezett 1440 m²-es új ház világszínvonalú, a mai kor minden követelményének megfelelő, sőt a következő 100 esztendő gyermekeit is képes lesz kiszolgálni.

Mikulásfalván ifjúsági szálláshelyet is kialakítanak, ahol az öko-világ jegyében egész évben táboroztatni tudják a gyermekeket, kényelmes, biztonságos szálláshelyeken. A „jóság kútja” helyett az új faluban „jóság kapuja” épül majd, s aki azon átmegy, megtisztul, megszabadul rossz szokásaitól. A szertartás közben a szférák zenéje szól majd, és a végén a ceremónia a Nap zenéjével fejeződik majd be. Ugyancsak ezt a cél szolgálja a mindent elnyelő szörny. A papírceltire felírt rossz tulajdonságokat egyszerűen bedobhatjuk a szörny szájába, vagy celti híján akár a fülébe is süghatjuk mindazt, amitől szeretnénk megszabadulni.

Sokféle építmény várja majd az ide érkezőket: a bejárati épület afféle látogató központ lesz, de épül itt madárház, polgármesteri hivatal, manók háza, persze mind-mind saját attrakcióval.

– A polgármesteri hivatalban – meséli példaként Mészáros Géza – kétféle dokumentumot őriznek majd: a projekt támogatóinak listáját - az ő nevüket és jó tetteiket egy nagy könyvbe írjuk be -, és természetesen Mikulásfalva polgárainak névsorát. Bárki Mikulásfalva-Mesefalu polgárává válhat, aki a jogok megszerzése mellett a kötelezettségeket is vállalja: nevezetesen a belépő megváltásával megfizeti az adót. Természetesen a polgárok a jogaikkal is élhetnek: értesítést kaphatnak a programokról, véleményt nyilváníthatnak, és minden évben díjtalanul részt vehetnek egy csodálatos ceremónia keretében a falugyűlésen. De ugyan így fontos szerepet szánunk például a szarvaskertnek, vagy a madárkertnek is. Európa legnagyobb veréb és papagáj gyűjteményét szeretnénk itt megvalósítani. Az akarjuk, hogy a gyerekek megélik a rengeteg színes, élő madárral való találkozást. De ugyan így a Mikulás szálló is sok-sok csodát kínál majd. Minden szobájában más és más attrakció várja

a kicsiket és a nagyokat, az ötödik itt töltött estén pedig érkezik a Mikulás, és megajándékozza az ott lakókat. A Mikulás panzióban természetesen a teríték, és az étlap is stílusos lesz.

– Egymásra épülő fejlesztésekben gondolkodunk. A Pannon Lapok Társaságával együttműködve például idén kiadásra került egy Mikulás könyv. Ennek biztosan lesz folytatása, szeretnénk kiválasztani olyan meséket, amelyeket animálni tudunk, hogy ezeket a gyerekek itt Mikulásfalván élőben is megtekinthessék. Alapvetően „Vuk-pártiak” vagyunk, a klasszikus mesék irányába szeretnénk haladni. Fontosnak tartjuk, hogy ne egy „adrenalin”-gyárként működjünk, mint a legtöbb mai élménypark. A mesefalu a szeretetről, a szépségről, az örömről szól, arról, amire a jövő gyermekének a legnagyobb szüksége lesz.

Az építési és az engedélyezési tervek készen állnak, kezdődhet a megvalósítás, már csak a forrásokra várnak: pályázatra, vagy befektetőre, akár projektelemenként. A „jóság kapuja” például önálló elemként már 15 millió forintból megvalósítható lenne, és a projektgazdák biztosak abban, hogy nem járna rosszul, aki vállalná annak a kivitelezését.

A kormányzat irányába is próbálnak lobbyszni, hiszen egy Európa-szintű projektet kívánnak itt megvalósítani, amely komoly hatást gyakorolhat a térségre, sőt megfelelő együttműködés esetén a Velencei-tó és a Balaton téli idegenforgalmára is.

– Számomra Mikulásfalva-Mesefalu fontos üzenetet hordoz – summázza a lényegét Balogh Tamás: – szükség van arra, hogy időnként átélhessük a meséket, hogy az emberek – kicsik és nagyok – barátsággal, szeretettel, mesékkel átszótt percekkel gyarapodhassanak. Ehhez elengedhetetlen a nagykarácsonyiak összefogása, de számítunk az egész ország támogatására, hiszen Mikulásfalva-Mesefalu, a világon egyedülálló turisztikai attrakcióval csábíthatná hazánkba a vendégeket. Az sem elhanyagolható szempont, hogy a környéken ilyen volumenű, és ilyen jól előkészített projekt biztos, hogy nincs még egy. Ha a Mikulásfalva-Mese falu projektet a kormányzat a kiemelt beruházások közé emeli, a munkálatok azonnal elkezdődhetnek, és a fejlesztést gyorsan be lehet fejezni. Eredményként pedig új munkahelyekre és jelentős turisztikai bevételre számíthatunk egy különösen hátrányos helyzetű térségben.

Cseh Teréz